

сервіс
грав

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні групи забезпечення
спеціальності
від «14» 09 2023 року
Протокол № 1
Голова групи [підпис] Чугай А.В.

«УЗГОДЖЕНО»
Декан природоохоронного факультету
[підпис] Чугай А.В.

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни
«ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ»
(назва навчальної дисципліни)

101 «Екологія»
(шифр та назва спеціальності)

Екологічний контроль та аудит
(назва освітньо-професійної програми)

бакалавр денна
(рівень вищої освіти) (форма навчання)

4 7 3/90 іспит
(рік навчання) (семестр навчання) (кількість кредитів ЄКТС/годин) (форма контролю)

Екологічного права і контролю
(кафедра)

Одеса, 2023р.

Автори: Тимощук М.О., старший викладач кафедри екологічного права і контролю

(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри екологічного права і контролю від « ____ » _____ 20__ року, протокол № ____.

Викладачі: лекційні заняття: Тимощук М.О., старший викладач кафедри екологічного права і контролю,

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

практичні заняття: Гарабajій Т.А., старший викладач кафедри екологічного права і контролю

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Перелік попередніх редакцій

Прізвища та ініціали авторів	Дата, № протоколу	Дата набуття чинності
Тимощук М.О.	8.09.2020р.протокол №1	8.09.2020р.
Тимощук М.О.	14.11.2022р.протокол №3	

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета	Ознайомлення студентів з ключовими Директивами ЄС в галузі управління відходами, які підлягають першочерговій імплементації до законодавства України, аналіз виконання зобов'язань України з питань управління відходами за міжнародними договорами та Угодою про асоціацію. Підвищення рівню правових знань студентів в галузі управління відходами.
Компетентність	здатність до використання знань політики сталого розвитку України в галузі охорони природи і природокористування
Результат навчання	володіння законодавчими і нормативно-правовими документами поводження з відходами, здатність організувати і проводити зазначену діяльність.
Базові знання	<ol style="list-style-type: none"> 1. вимоги Директив ЄС в галузі управління відходами; 2. основні положення національної стратегії України в галузі управління відходами; 3. основні заходи національного плану управління відходами України; 4. вимоги закону України “Про управління відходами”; 5. вимоги нормативно-правових актів щодо управління відходами.
Базові вміння	<ol style="list-style-type: none"> 1. застосовувати нормативно-правову базу в сфері управління відходами в своїй професійній діяльності 2. проводити інвентаризацію відходів; 3. класифікувати відходи; 4. складати декларацію про відходи;
Базові навички	<ol style="list-style-type: none"> 1. виявляти порушення вимог законодавства про відходи і надавати рекомендації щодо усунення виявлених порушень
Пов'язані силлабуси	-
Попередня дисципліна	
Наступна дисципліна	
Кількість годин	лекції: 30 год. практичні заняття: 15 год. курсний проект: 30 год. самостійна робота студентів: 45 год.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-Л1	<p>Нормативно-правові засади поводження з відходами</p> <p>Тема1. Проблема поводження з відходами в Україні.</p> <p>Вступ. Характеристика утворення, утилізації та видалення різних видів відходів в Україні (побутові відходи, промислові відходи, відходи будівельно-ремонтних робіт, сільськогосподарські відходи, медичні відходи тощо).</p>	2	0,5
	<p>Тема 2. Класифікація відходів</p> <p>Класифікація відходів за місцем утворення. Класифікація відходів за ступенем небезпеки. Перелік властивостей, що роблять відходи небезпечними. Національний перелік відходів</p>	2	0,5
	<p>Тема 3.Нормативно-правова база поводження з відходами в Україні</p> <p>Зобов'язання України щодо управління відходами, у зв'язку з підписанням Угоди про асоціацію з ЄС. Вимоги Директив ЄС щодо управління відходами.</p> <p>Основні положення національної стратегії поводження з відходами для України.</p> <p>Основні вимоги національного плану управління відходами України.</p> <p>Основні вимоги Закону України “Про управління відходами” . Основні цілі та принципи державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами. Ієрархія управління відходами. Припинення статусу відходів. Побічні продукти. Розширена відповідальність виробника. Права власності на відходи. Загальні вимоги до управління відходами. Суб'єкти у сфері управління відходами , їх права та обов'язки. Повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання утворенню та управління відходами.</p> <p>Дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів. Порядок регулювання транскордонного перевезення відходів. Декларація про відходи. Інформаційна система управління відходами. Облік відходів. Подання звітності до інформаційної системи управління відходами. Плани управління відходами. Фінансування заходів у сфері управління відходами. Економічні інструменти для дотримання ієрархії управління відходами та фінансування заходів у сфері управління відходами. Відповідальність за порушення законодавства у сфері поводження з відходами.</p>	12	3,0
<p>Тема 4.Вимоги до операцій поводження з відходами</p> <p>Вимоги щодо збирання, зберігання, транспортування, оброблення та перероблення, утилізація, видалення відходів. Загальні вимоги до спалювання та сумісного спалювання відходів. Умови будівництва та експлуатації установок спалювання відходів та установок сумісного спалювання відходів.Загальні вимоги до захоронення</p>	2	0,5	

	відходів		
ЗМ-ЛІ2	<p>Поводження з небезпечними відходами та з твердими побутовими відходами</p> <p>Тема 5. Вимоги щодо поводження з небезпечними відходами</p> <p>Поняття небезпечних відходів. Перелік властивостей, що роблять відходи небезпечними. Загальні вимоги до управління небезпечними відходами. Маркування та перевезення небезпечних відходів. Змішування небезпечних відходів. Жовтий та Зелений переліки відходів. Категорії небезпечних відходів, ввезення яких в Україну забороняється. Ліцензування господарської діяльності з управління небезпечними відходами</p> <p>Порядок здійснення державного контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням.</p> <p>Тема 6. Побутові відходи</p> <p>Загальні вимоги до управління побутовими відходами. Права та обов'язки утворювачів побутових відходів. Адміністратор послуги з управління побутовими відходами. Послуга з управління побутовими відходами. Плата за послугу з управління побутовими відходами. Способи збору та видалення побутових відходів. Пункти роздільного збирання побутових відходів. Інвестиційні програми у сфері управління побутовими відходами. Цільові показники з управління побутовими відходами</p>	6	1,5
		6	1,5
	Разом:	30	7,5

Консультації: Тимошук Марина Олександрівна, - згідно з графіком консультацій, затвердженого на засіданні кафедри. - вівторок 2 пара (знам.), 406 ауд. (корпус 2)

2.2. Практичні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-ПІ1	Тема 1. Вивчення термінів та їх визначень згідно з законом України «Про управління відходами»	3	1,5
	Тема 2 Проведення інвентаризації відходів підприємства	4	1,5
	Тема 3 Складання технічного паспорту відходу	3	1,5
	Тема 4 Складання реєстрових карт об'єктів утворення відходів.	2	1,5
	Тема 5 Складання паспорту місць видалення відходів	3	1,5
ЗМ-ІЗ	Курсовий проект		30
	Разом:	15	37,5

Консультації: Гарабажій Тетяна Анатоліївна, згідно з графіком консультацій, затвердженого на засіданні кафедри – п'ятниця 4 пара (знам.), 406 ауд. (корпус 2).

2.3. Самостійна робота студента та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Строк проведення
ЗМ-ЛІ1	• Підготовка до лекційних занять УО	4,5	2 – 7 тиждень
	• Виконання модульної тестової контрольної роботи КР1 (обов'язковий)	5	7 тиждень

ЗМ-Л2	<ul style="list-style-type: none"> Підготовка до лекційних занять УО Виконання модульної тестової контрольної роботи КР2 (обов'язковий) 	3,0 5	8 – 10тиждень 10 тиждень
ЗМ-П1	Підготовка до усного опитування під час практичних занять (обов'язково, оцінка 25 балів)	7,5	2-7 тиждень
ЗМ-І3	<ul style="list-style-type: none"> Написання курсового проекту (обов'язковий, оцінка 50 балів) 	30	7-15 тиждень
	Підготовка до іспиту	20	
	Разом:	75	

2.3.1. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-Л1, ЗМ-Л2

Організація контролю знань студентів побудована за накопичувально-модульним принципом згідно вимог діючого в університеті Положення «Про проведення підсумкового контролю знань студентів».

З *теоретичного* курсу навчальної дисципліни студент повинен бути готовим відповідати на усні запитання лектора під час лекційних занять; надати письмові відповіді на запитання варіанту модульного контрольного завдання.

Після опанування теоретичного курсу студент повинен вміти застосовувати нормативно-правову базу щодо управління відходами в своїй професійній діяльності, класифікувати відходи за різними ознаками; визначити ступень небезпечності відходів для навколишнього середовища; визначити права та обов'язки суб'єктів господарювання в сфері управління відходами.

Завдання модульної контрольної роботи складені у вигляді тестів закритого та відкритого типу.

Варіант першої модульної контрольної роботи містить двадцять запитань у тестовому вигляді. Кожна вірна відповідь оцінюється у 1 бал. Максимальна кількість балів за виконаний варіант модульної контрольної роботи становить 20 балів.

Варіант другої модульної контрольної роботи містить десять запитань у тестовому вигляді. Кожна вірна відповідь оцінюється у 1 бал. Максимальна кількість балів за виконаний варіант модульної контрольної роботи становить 10 балів.

За виконання двох модульних контрольних робіт з програми лекційного модулю максимальна сума становить 30 балів.

2.3.2. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-П1.

З практичної частини дисципліна складається з одного модуля, який в свою чергу складається з п'яти практичних занять. Кожне практичне заняття оцінюється шляхом усного опитування - максимальна кількість балів становить 5 балів.

Максимальна кількість балів з практичного модулю курсу складає 25 балів.

2.3.3. Методика виконання та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-І3 .

Видом індивідуального завдання за ЗМ-І3 для студентів денної форми навчання є підготовка курсового проекту за темою «Поводження з відходами підприємства» (КП).

Для курсового проекту перелік відходів і підприємство визначається варіантом пакету початкової інформації, запропонованої викладачем на практичному занятті. Робота містить у собі загальні вимоги законодавства щодо поводження з відходами, узагальнені дані про відходи що утворюються на підприємстві, розрахунки кількості їх утворення та ступеню

небезпеки для навколишнього середовища, технічні паспорти відходів, реєстрову картку об'єкту утворення відходів.

Пропонується такий зміст курсового проекту:

Вступ

1 Законодавча база в галузі поводження з відходами

2 Класифікація відходів

3 Інвентаризація відходів підприємства

Висновки

Перелік джерел посилань

Додатки

В додатках наводиться заповнений технічний паспорт відходу, розроблена реєстрова карта об'єкта утворення відходів.

Для проведення розрахунків студент може використовувати методичні вказівки до практичних занять [26].

Термін виконання курсового проекту на протязі семестру, у якому викладається дисципліна. Надання оформленого проекту на перевірку здійснюється на 14-тому тижні навчання. Захист проводиться на протязі 15 тижня навчання.

Індивідуальне завдання у вигляді курсового проекту максимально оцінюється у 50 балів. До загального балу оцінювання входить:

- відповідність оформлення курсового проекту встановленим вимогам - 5 балів;
- повнота розкриття теми курсового проекту та правильність розрахунків - 20 балів;
- захист курсового проекту - 25 балів.

Захист проводиться комісією, яку назначає завідувач кафедри. Комісія оцінює захист та виставляє загальну оцінку в інтегральну відомість успішності за курсовий проект.

Максимальна кількість балів за дисципліну становить 105 балів – 30 балів теоретична частина, 75 балів практична частина (включаючи індивідуальне завдання).

Формою підсумкового контролю є семестровий іспит.

Варіанти екзаменаційних білетів підсумкового контролю знань з дисципліни містять питання всіх змістових лекційних модулів у вигляді тестових завдань різного типу. Кожний варіант містить блок тестових завдань закритого типу і задачу. Кожна вірна відповідь на тестове завдання (50 питань) оцінюється у 1 бал. Вірне рішення задачі і правильні висновки оцінюються в 10 балів.

Загальна кількість балів за відповідь на екзаменаційний білет складає 60 балів (100 %).

Допуск до іспиту здійснюється лектором згідно з результатами поточного контролю за навчальний семестр. Студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю з дисципліни, якщо він виконав всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни, обов'язково виконав і захистив курсовий проект і набрав за модульною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої за практичну частину дисципліни (ЗМ-П1 -12,5балів, ЗМ-ІЗ – 30балів).

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

3.1. Модуль ЗМ-Л1 «Нормативно – правова засади поводження з відходами».

3.1.1. Повчання

Тема 1 Проблеми поводження з відходами України.

Вступ. Характеристика утворення, утилізації та видалення різних видів відходів в Україні (побутові відходи, промислові відходи, відходи будівельно-ремонтних робіт, сільськогосподарські відходи, медичні відходи, побутові відходи).

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: загальні поняття відходів; характерні особливості утворення, утилізації, видалення різних видів відходів, динаміка утворення та утилізації окремих видів відходів за останні 20 років.

Література [1, 9, 12].

Тема 2. Класифікація відходів

Класифікація відходів за місцем утворення. Класифікація відходів за ступенем небезпеки. Національний Перелік відходів.

При вивченні теми звернути особливу увагу на особливості класифікації промислових, сільськогосподарських та медичних відходів, на зміну у підходах до класифікації відходів у зв'язку з імплементацією в національне законодавство вимог європейських Директив.

Література [1, 6, 7, 8, 9, 12, 15, 17, 18].

Тема 3. Нормативно-правова база поводження з відходами в Україні

Зобов'язання України щодо управління відходами, у зв'язку з підписанням Угоди про асоціацію з ЄС. Вимоги Директив ЄС щодо управління відходами.

Основні положення національної стратегії поводження з відходами для України. Основні положення національного плану управління відходами України.

Основні положення закону України «Про управління відходами». Основні цілі та принципи державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами. Ієрархія управління відходами. Припинення статусу відходів. Побічні продукти. Розширена відповідальність виробника. Права власності на відходи. Загальні вимоги до управління відходами. Суб'єкти у сфері управління відходами, їх права та обов'язки. Повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання утворенню та управління відходами.

Дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів. Порядок регулювання транскордонного перевезення відходів. Декларація про відходи. Інформаційна система управління відходами. Облік відходів. Подання звітності до інформаційної системи управління відходами. Плани управління відходами. Фінансування заходів у сфері управління відходами. Економічні інструменти для дотримання ієрархії управління відходами та фінансування заходів у сфері управління відходами. Відповідальність за порушення законодавства у сфері поводження з відходами

При вивченні теми особливу увагу слід звернути на вимоги чинного законодавства щодо поводження з відходами і зміни що відбудуться з політикою управління відходами у зв'язку з прийняттям закону «Про управління відходами».

Література [1, 3, 4, 9, 10, 12, 13, 14, 19, 22].

Тема 4. Вимоги до операцій поводження з відходами

Вимоги щодо збирання, зберігання, транспортування, оброблення та перероблення, утилізація, видалення відходів.

Загальні вимоги до спалювання та сумісного спалювання відходів. Умови будівництва та експлуатації установок спалювання відходів та установок сумісного спалювання відходів.

Загальні вимоги до захоронення відходів.

При вивченні теми особливу увагу слід звернути на вимоги щодо поводження з відходами різного ступеню небезпеки для навколишнього середовища.

Література [1, 4, 6, 9, 23, 25].

3.1.2. Питання для самоперевірки

Тема 1. Проблеми поводження з відходами в Україні.

1. Визначення поняття відходів по Реймерсу.
2. Визначення поняття відходів Базельською конвенцією.
3. Визначення поняття відходів за Рамковою Директивою Європейського Союзу.
4. Визначення поняття відходів за законом України «Про управління відходами».
5. Визначення поняття „промислові відходи”.
6. Охарактеризуйте вплив промислових відходів на навколишнє природне середовище.
7. Основні джерела утворення твердих промислових відходів.
8. Які основні види відходів утворюються у гірничодобувній промисловості?
9. Які основні види відходів утворюються у металургійній промисловості?
10. Які основні види відходів утворюються у машинобудівній та хімічній галузі промисловості?
11. Які основні види відходів утворюються на підприємства теплоенергетики.
12. Які основні групи відходів утворюються в сільському господарстві?
13. Які види відходів утворюються при проведенні будівельно-ремонтних робіт?

Тема 2 “Класифікація відходів”

1. Що таке Національний Перелік відходів?
2. Що таке ресурсно-цінні відходи?
3. Що таке класифікація відходів?
4. Що таке номенклатурна назва відходу?
5. Як класифікуються відходи за місцем утворення?
6. За якими ознаками можна класифікувати промислові відходи?
7. Що таке токсичні відходи?
8. Як класифікуються відходи за ступенем небезпеки для навколишнього середовища та здоров'я людини?
9. Наявність яких властивостей відносить відходи до небезпечних?
10. Як класифікуються відходи по можливості переробки?

Тема 3. Нормативно-правова база поводження з відходами в Україні

1. Перелічіть законодавчі акти що регламентують питання в сфері поводження з відходами в Україні.
2. Основні Директиви ЄС в сфері управління відходами, вимоги яких Україна зобов'язана впровадити на національному рівні.
3. Який ряд заходів у сфері управління відходами передбачає національна стратегія України щодо управління відходами до 2030 року?
4. Які закони України мають бути прийняті згідно із національним планом управління відходами України до 2030 року?
5. Сфера дії Закону України “Про управління відходами”.
6. Основні завдання законодавства про відходи.
7. Основні цілі державної політики у сфері управління відходами.
8. Основні принципи державної політики у сфері управління відходами.
9. Обов'язки громадян у сфері поводження з відходами.
10. Обов'язки суб'єктів господарської діяльності у сфері поводження з відходами.
11. Права громадян у сфері поводження з відходами.
12. Хто є суб'єктами права власності на відходи.
13. Що таке безхазяйні відходи? Порядок поводження з ними.
14. Які органи є компетентними у вирішенні питань в сфері управління відходами? Межі їх повноважень.
15. З якою метою запроваджується ієрархія управління відходами?
16. Які заходи треба реалізовувати для запобігання утворенню відходів?

17. Які нормативи утворення відходів встановлює Закон України „Про управління відходами”? Надати їх визначення.
18. Як розраховують нормативи утворення відходів?
19. Як здійснюється підготовка відходів до повторного використання, рециклінгу та інших операцій з відновлення відходів?
20. На які класи поділяються відходи згідно із Законом України “Про управління відходами”?
21. Як здійснюється припинення статусу відходів?
22. Що таке побічні продукти?
23. До виробників якої продукції встановлюється розширена відповідальність виробника?
24. Що включає в себе система розширеної відповідальності виробника?
25. Як отримати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів?
26. На який термін видається дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів?
27. На який термін видається дозвіл на захоронення відходів?
28. Які обов’язки покладаються на суб’єкт господарювання, який отримав дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів?
29. Хто має подавати декларацію про відходи? Порядок її подання.
30. Що таке державний облік відходів?
31. Визначення інвентаризації відходів.
32. Хто здійснює первинний облік відходів?
33. Визначення паспортизації відходів. Що підлягає паспортизації у сфері поводження з відходами?
34. Структура та порядок складання технічного паспорта відходів.
35. Визначення місця видалення відходів. Структура та порядок складання паспорта місць видалення відходів.
36. Які вимоги встановлює законодавство України щодо запобігання або зменшення утворення відходів?
37. Основні види порушення законодавства у сфері поводження з відходами.
38. Які зміни у дозвільній політиці в галузі управління відходами передбачаються у зв’язку з прийняттям закону України «Про управління відходами»?.

Тема 4. Вимоги до операцій поводження з відходами

1. Навести визначення терміну збирання відходів?
2. Вимоги до збирання відходів різних класів небезпеки.
3. Навести визначення терміну зберігання відходів?
4. Вимоги до зберігання відходів різних класів небезпеки.
5. Способи зберігання відходів відповідно до їх класу небезпеки.
6. Навести визначення терміну транспортування відходів?
7. Вимоги до транспортування відходів різних класів небезпеки.
8. Навести визначення терміну оброблення та перероблення відходів?
9. Навести визначення терміну утилізація відходів?
10. Вимоги до утилізації відходів.
11. Навести визначення терміну видалення відходів?
12. Перелічите коди та зміст операцій з відновлення відходів.
13. Перелічите коди та зміст операцій з видалення відходів.
14. Вимоги до місць видалення відходів.
15. Які загальні вимоги до спалювання та сумісного спалювання відходів встановлено Законом України “Про управління відходами”?

16. Які умови будівництва та експлуатації установок спалювання відходів та установок сумісного спалювання відходів встановлено Законом України “Про управління відходами”?

17. Вимоги до захоронення відходів.

18. На які класи поділяються полігони для захоронення відходів?

3.2. Модуль ЗМ-Л2 «Поводження з небезпечними відходами та з твердими побутовими відходами»

3.2.1. Повчання

Тема 5 .Вимоги щодо поводження з небезпечними відходами

Поняття небезпечних відходів. Перелік властивостей, що роблять відходи небезпечними. Загальні вимоги до управління небезпечними відходами. Маркування та перевезення небезпечних відходів. Змішування небезпечних відходів. Жовтий та Зелений переліки відходів. Категорії небезпечних відходів, ввезення яких в Україну забороняється. Ліцензування господарської діяльності з управління небезпечними відходами

Порядок здійснення державного контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням.

Особливу увагу слід приділити вивченню властивостей відходів, які роблять їх небезпечними та операціям з відновлення відходів і операціям з видалення відходів. Студент повинен ознайомитися з порядком оформлення та подання повідомлення про перевезення та документів на перевезення небезпечних відходів.

Література [1, 4, 6, 9, 10,12, 25].

Тема 6.Тверді побутові відходи (ТПВ)

Поняття побутових відходів. Способи збору, утилізації та видалення ТПВ. Загальні вимоги до управління побутовими відходами. Права та обов'язки утворювачів побутових відходів. Адміністратор послуги з управління побутовими відходами. Послуга з управління побутовими відходами. Плата за послугу з управління побутовими відходами. Способи збору та видалення побутових відходів. Пункти роздільного збирання побутових відходів. Інвестиційні програми у сфері управління побутовими відходами. Цільові показники з управління побутовими відходами

Особливу увагу слід приділити вивченню морфологічного та хімічного складу побутових відходів, порядку формування тарифів на здійснення операцій поводження з побутовими відходами. Які зміни у поводженні з побутовими відходами передбачає чинне законодавство України.

Література [1, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 25].

3.2.2. Питання для самоперевірки
зобов'язання

Тема 5 .Вимоги щодо поводження з небезпечними відходами

1. Надати визначення небезпечних відходів?
2. Надати визначення токсичних відходів?
3. За наявності яких властивостей відходи відносять до небезпечних?
4. Який нормативний документ встановлює перелік небезпечних властивостей відходів?
5. На яких рівнях вирішуються питання поводження з небезпечними відходами?
6. Обов'язки власників об'єктів поводження з небезпечними відходами.
7. Вимоги до розміщення і зберігання небезпечних відходів.

8. Як здійснюється ліцензування суб'єктів господарської діяльності у сфері управління небезпечними відходами?
9. Яка діяльність у сфері управління небезпечними відходами не потребує отримання ліцензії?
10. На який термін надається ліцензія на поводження з небезпечними відходами?
11. Хто і на підставі чого може зупинити дію ліцензії на управління небезпечними відходами?
12. Що таке транскордонне перевезення відходів?
13. Які нормативні акти встановлюють Порядок контролю за транскордонним перевезення небезпечних відходів?
14. Які відходи віднесені до Жовтого переліку відходів?
15. Які відходи віднесені до Зеленого переліку відходів?
16. Вимоги до експорту небезпечних відходів з України.
17. Вимоги до імпорту небезпечних відходів до України.
18. Вимоги до транзиту небезпечних відходів територією України.
19. Які операції згідно до закону України "Про управління відходами" визначаються як операції з видалення відходів?
20. Які операції згідно до закону України "Про управління відходами" визначаються як операції з відновлення відходів?

Тема 6. Тверді побутові відходи (ТПВ)

1. Визначення поняття „побутові відходи”, які компоненти входять до їх складу?
2. Які основні хімічні речовини містяться у складі твердих побутових відходів?
3. Що таке валовий збір твердих побутових відходів? Наведіть приклади валового збору ТПВ.
4. Що таке селективний збір ТПВ?
5. Які технології знешкодження й переробки ТПВ поширені в Україні?
6. Хто здійснює організацію роздільного збирання побутових відходів у населених пунктах?
7. Які відходи збираються окремо від побутових?
8. Які права мають утворювачі побутових відходів?
9. Які обов'язки покладаються на утворювачів побутових відходів?
10. Як визначається адміністратор послуг з управління побутовими відходами?
11. Які функції покладаються на адміністратора послуг управління побутовими відходами?
12. Які операції входять до складу послуги з управління побутовими відходами?
13. Хто може виступати Виконавцем послуги з управління побутовими відходами?
14. Хто визначає норми надання послуги з управління побутовими відходами?
15. Як визначається плата за послугу з управління побутовими відходами?
16. Хто і як створює пункти роздільного збирання побутових відходів?
17. Які цільові показники щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів встановлено Законом України "Про управління відходами"?

3.3. Рекомендації до виконання практичних завдань за ЗМ-ПІ

Для виконання практичних завдань і курсового проекту можна використовувати таку методичну літературу:

1. Класифікатор відходів ДК 005-96. Затверджен наказом Держстандарсту України від 30.03.1996р. №252. <http://rada.gov.ua>

2. ДСТУ 2195-99 Охорона природи. Поводження з відходами. Технічний паспорт відходу. Склад, вміст, виклад і правила внемання змін.: - Київ, 2000. 19с.
3. ДСТУ 3910-99 Охорона природи. Поводження з відходами. Класифікація відходів. Порядок найменування відходів за генетичним принципом і віднесення їх до класифікаційних категорій.: - Київ, 1999. 11с. <http://online.budstandart.com/ua>
4. ДСТУ 3911-99 Охорона природи. Поводження з відходами. виявлення відходів та подання інформаційних даних про відходи. Загальні вимоги.: - Київ. 2000. 7с. <http://online.budstandart.com/ua>
5. Методичні вказівки до практичних робіт з дисципліни „Правові засади поведження з відходами”/ Тимошук М.О. – Одеса, ОДЕКУ, 2012.-с.50
6. "Про затвердження Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів. Порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів". Постанова КМ України від 3 серпня 1998 р. №1360 <http://rada.gov.ua>
7. Інструкція щодо складення реєстрових карт об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів", 1999 р. <http://rada.gov.ua>
8. Інструкція про Зміст і складання паспорта місць видалення відходів, 1999 р. <http://rada.gov.ua>
9. "Порядок ведення реєстру місць видалення відходів". Постанова КМ України від 3 серпня 1998 р. №1216. <http://rada.gov.ua>

3.5. Рекомендації до виконання курсового проекту за ЗМ-ІЗ

Для виконання практичних завдань і курсового проекту можна використовувати таку методичну літературу:

1. Про відходи: Закон України від 5 березня 1998р. №187/98-ВР. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/98>.
2. Про управління відходами: Закон України від 20 червня 2022 року № 2320-ІХ. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20>.
3. Про відходи: Директива Європейського Парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 року та скасування деяких Директив. <https://menr.gov.ua>.
4. Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8.11.2017р. № 820-р //База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL/<https://zakon.rada.gov.ua>
5. Про затвердження Національного плану управління відходами до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.02. 2019 р. № 117-р. //База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
6. Класифікатор відходів ДК 005-96. Затверджен наказом Держстандарсту України від 30.03.1996р. №252. <http://rada.gov.ua>
7. ДСТУ 2195-99 Охорона природи. Поводження з відходами. Технічний паспорт відходу. Склад, вміст, виклад і правила внемання змін.: - Київ, 2000. 19с.
8. ДСТУ 3910-99 Охорона природи. Поводження з відходами. Класифікація відходів. Порядок найменування відходів за генетичним принципом і віднесення їх до класифікаційних категорій.: - Київ, 1999. 11с. <http://online.budstandart.com/ua>
9. ДСТУ 3911-99 Охорона природи. Поводження з відходами. виявлення відходів та подання інформаційних даних про відходи. Загальні вимоги.: - Київ. 2000. 7с. <http://online.budstandart.com/ua>
10. Методичні вказівки до практичних робіт з дисципліни „Правові засади поведження з відходами”/ Тимошук М.О. – Одеса, ОДЕКУ, 2012.-с.50
11. "Про затвердження Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів. Порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів". Постанова КМ України від 3 серпня 1998 р. №1360 <http://rada.gov.ua>

12. Інструкція щодо складення реєстрових карт об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів", 1999 р. <http://rada.gov.ua>
13. Інструкція про Зміст і складання паспорта місць видалення відходів, 1999 р. <http://rada.gov.ua>
14. "Порядок ведення реєстру місць видалення відходів". Постанова КМ України від 3 серпня 1998 р. №1216. <http://rada.gov.ua>

Питання для самоперевірки базових результатів навчання

1. Визначення поняття відходів за законом України «Про управління відходами».
2. Визначення поняття „промислові відходи”.
3. Що таке класифікація відходів?
4. Як класифікуються відходи за місцем утворення?
5. За якими ознаками можна класифікувати промислові відходи?
6. Як класифікуються відходи за ступенем небезпеки для навколишнього середовища та здоров'я людини?
7. Наявність яких властивостей відносить відходи до небезпечних?
8. Перелічіть законодавчі акти що регламентують питання в сфері управління відходами в Україні.
9. Основні Директиви ЄС в сфері управління відходами, вимоги яких Україна зобов'язана впровадити на національному рівні.
10. Який ряд заходів у сфері управління відходами передбачає національна стратегія України щодо управління відходами до 2030 року?
11. Які закони України мають бути прийняті згідно із національним планом управління відходами України до 2030 року?
12. Сфера дії Закону України “Про управління відходами”.
13. Основні завдання законодавства про відходи.
14. Основні цілі державної політики у сфері управління відходами.
15. Основні принципи державної політики у сфері управління відходами.
16. Обов'язки громадян у сфері поводження з відходами.
17. Обов'язки суб'єктів господарської діяльності у сфері поводження з відходами.
18. Права громадян у сфері поводження з відходами.
19. Хто є суб'єктами права власності на відходи.
20. Що таке безхазяйні відходи? Порядок поводження з ними.
21. Які органи є компетентними у вирішенні питань в сфері управління відходами? Межі їх повноважень.
22. З якою метою запроваджується ієрархія управління відходами?
23. Які заходи треба реалізовувати для запобігання утворенню відходів?
24. Як розраховують нормативи утворення відходів?
25. Як здійснюється підготовка відходів до повторного використання, рециклінгу та інших операцій з відновлення відходів?
26. На які класи поділяються відходи згідно із Законом України “Про управління відходами”?
27. Як здійснюється припинення статусу відходів?
28. Що таке побічні продукти?
29. До виробників якої продукції встановлюється розширена відповідальність виробника?
30. Що включає в себе система розширеної відповідальності виробника?
31. Як отримати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів?
32. На який термін видається дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів?
33. На який термін видається дозвіл на захоронення відходів?
34. Які обов'язки покладаються на суб'єкт господарювання, який отримав дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів?

35. Хто має подавати декларацію про відходи?. Порядок її подання.
36. Що таке державний облік відходів?
37. Визначення інвентаризації відходів.
38. Хто здійснює первинний облік відходів?
39. Визначення паспортизації відходів. Що підлягає паспортизації у сфері поводження з відходами?
40. Структура та порядок складання технічного паспорту відходів.
41. Визначення місця видалення відходів. Структура та порядок складання паспорта місць видалення відходів.
42. Які вимоги встановлює законодавство України щодо запобігання або зменшення утворення відходів?
43. Основні види порушення законодавства у сфері поводження з відходами.
44. Які зміни у дозвільній політиці в галузі управління відходами передбачаються у зв'язку з прийняттям закону України «Про управління відходами»?
45. Які загальні вимоги до спалювання та сумісного спалювання відходів встановлено Законом України «Про управління відходами»?
46. Які умови будівництва та експлуатації установок спалювання відходів та установок сумісного спалювання відходів встановлено Законом України «Про управління відходами»?
47. Вимоги до захоронення відходів.
48. На які класи поділяються полігони для захоронення відходів?
49. Способи зберігання відходів відповідно до їх небезпеки.
50. Вимоги до транспортування відходів .
51. Вимоги до утилізації відходів.
52. Вимоги до місць видалення відходів.
53. Надати визначення небезпечних відходів?
54. Які нормативні акти встановлюють Порядок контролю за транскордонним перевезення небезпечних відходів?
55. Які відходи віднесені до Жовтого переліку відходів?
56. Які відходи віднесені до Зеленого переліку відходів?
57. Вимоги до експорту небезпечних відходів з України.
58. Вимоги до імпорту небезпечних відходів до України.
59. Вимоги до транзиту небезпечних відходів територією України.
60. Які операції згідно до Закону України «Про управління відходами» визначаються як операції з видалення відходів?
61. Які операції згідно до Закону України «Про управління відходами» визначаються як операції з відновлення відходів?
62. Визначення поняття „ побутові відходи”, які компоненти входять до їх складу?
63. Що таке валовий збір твердих побутових відходів? Наведіть приклади валового збору ТПВ.
64. Що таке селективний збір ТПВ?
65. Які технології знешкодження й переробки ТПВ поширені на Україні?
66. Хто здійснює організацію роздільного збирання побутових відходів у населених пунктах?
67. Які відходи збираються окремо від побутових?
68. Які права мають утворювачі побутових відходів?
69. Які обов'язки покладаються на утворювачів побутових відходів?
70. Як визначається адміністратор послуг з управління побутовими відходами?
71. Які функції покладаються на адміністратора послуг управління побутовими відходами?
72. Які операції входять до складу послуги з управління побутовими відходами?
73. Хто може виступати Виконавцем послуги з управління побутовими відходами?

74. Хто визначає норми надання послуги з управління побутовими відходами?
 75. Як визначається плата за послугу з управління побутовими відходами?
 76. Хто і як створює пункти роздільного збирання побутових відходів?
 77. Які цільові показники щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів встановлено Законом України “Про управління відходами”?

4. ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л1

1. **За якими ознаками можна класифікувати відходи?**
Література: основна - №1, розділ 2, стор. 16-19.
2. **Які нормативи встановлюються у галузі поводження з відходами?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор. 36-40.
3. **Який документ повинні подавати суб'єкти господарювання, що утворюють відходи, для яких Пзув<1000?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.25-26; нормативно-правові документи - №4, стаття 17.
4. **Який документ повинні отримати суб'єкти господарювання, що утворюють відходи, для яких Пзув>1000?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.25-26; нормативно-правові документи - №4, стаття 17.
5. **Які відходи підлягають паспортизації?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.49-52; нормативно-правові документи - №4, розділ 3, стаття 17., - №14, стор.2
6. **Які види діяльності у галузі поводження з відходами підлягають ліцензуванню?**
Література: основна - №1, розділ 5, стор.73-74; нормативно-правові документи - №4, стаття 17.
7. **Який орган від імені держави здійснює управління відходами, які знаходяться у державній власності?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.26-27; нормативно-правові документи - №4, розділ 4, стаття 18.
8. **Які відходи підлягають державному обліку та паспортизації?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.46-50; нормативно-правові документи - №4, розділ 3, стаття 17., - №14, стор.2
9. **Які МВВ підлягають включенню до реєстру?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.52-53; нормативно-правові документи - №4, розділ 3, стаття 17., - №21, стор.2, №22, стор.2-4
10. **Хто розробляє технічні паспорти відходів?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.50-51; нормативно-правові документи - №4, розділ 3, стаття 17., - №16, стор.2
11. **Хто затверджує паспорт місць видалення відходів?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.52-53; нормативно-правові документи - №21, стор.1, №22, стор.2-4
12. **Які відходи збираються і зберігаються у закритій тарі (поліетиленові мішки, пакети, бочки)?**
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-60.
13. **Перелічіть основні принципи державної політики у галузі поводження з відходами.**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.21-22; нормативно-правові документи - №4, розділ 1, стаття 5.

14. **Які органи компетентні вирішувати питання у сфері поводження з відходами?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.26-31; нормативно-правові документи - №4, розділ 4.
15. **Якими методами можна визначити норматив утворення відходів?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.36-46.
16. **Хто веде облік безхазяйних відходів та несе відповідальність за поводження з ними?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.23; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 12.
17. **Де здійснюється первинний облік утворення відходів ?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.47-48; нормативно-правові документи - №14, стор.3.
18. **Що підлягає паспортизації в галузі поводження з відходами?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.46-53; нормативно-правові документи - №14, стор.2-4, №22, стор.2.
19. **Скільки встановлено класів небезпеки відходів?**
Література: основна - №1, розділ 2, стор.19.
20. **Які відходи збираються і зберігаються у герметичній закритій тарі (сталеві бочки, контейнери) ?**
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-60.
21. **До якого класу небезпеки належать дуже небезпечні відходи ?**
Література: основна - №1, розділ 2, стор.19.
22. **Які відходи збираються і зберігаються у закритій тарі (паперові чи бавовняні мішки, пакети тощо) ?**
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-60.
23. **До якого класу небезпеки належать мало небезпечні відходи ?**
Література: основна - №1, розділ 2, стор.19.
24. **Яка відповідальність передбачена за порушення законодавства про відходи ?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.55-56; . нормативно-правові документи - №4, розділ 8, стаття 42.
25. **В якому документі встановлюється максимально можливі обсяги утворення відходів для підприємства?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.36-40.
26. **Де дозволяється здійснювати розміщення відходів?**
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-60; нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 32, 33.
27. **На підставі яких даних здійснюється державний облік відходів?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.46-48; нормативно-правові документи - №4, розділ 5, стаття 26, №14, стор.4.
28. **Хто може виступати суб'єктом права власності на відходи?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.22-23; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 9.
29. **Власниками яких відходів є територіальні громади?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.22-23; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 9.
30. **Які права у сфері поводження з відходами мають фізичні особи?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.24; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 14.
31. **Які обов'язки у сфері поводження з відходами мають фізичні особи?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.24-25; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 15.
32. **Які права у сфері поводження з відходами мають суб'єкти господарювання?**

- Література: основна - №1, розділ 3, стор.24-25; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 16.
33. **Які обов'язки у сфері поводження з відходами мають суб'єкти господарювання?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.25-26; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 17.
34. **За якими формами ведеться державна статистична звітність про відходи?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.48-49.
35. **З якою метою ведеться реєстр об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів і хто його веде?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.50-52; . нормативно-правові документи - №4, розділ 5, стаття 27, №19, стор.1.
36. **З якою метою ведеться реєстр місць видалення відходів і хто його веде?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.53; . нормативно-правові документи - №4, розділ 5, стаття 28, №22, стор.1.
37. **Які заходи щодо обмеження та запобігання негативного впливу відходів на навколишнє середовище та здоров'я людини передбачені законодавством України?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.53-55; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, статті 31, 32.
38. **Які вимоги щодо зберігання відходів встановлено законодавством України?**
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-59; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 33.
39. **Які вимоги щодо видалення відходів встановлено законодавством України?**
Література: основна - №1, розділ 4, стор.64-67; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 33.
40. **Які вимоги щодо транспортування відходів встановлено законодавством України?**
Література: основна - №1, розділ 4, стор.61-62; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 33.
41. **Хто і як здійснює контроль у сфері поводження з відходами?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.26-31; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 37.
42. **Які організаційно-економічні заходи щодо забезпечення утилізації відходів і зменшення обсягів їх утворення передбачено законодавством?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.20-25; . нормативно-правові документи - №4, розділ 7, стаття 38, 40.
43. **Хто фінансує заходи у сфері поводження з відходами?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.20-25; . нормативно-правові документи - №4, розділ 7, стаття 41.
44. **Яку ієрархію пріоритетів щодо поводження з відходами встановлює Директива ЄС 2008/98/ЄС?**
Література: нормативно-правові документи - №6, стаття 4.
45. **Що таке розширена відповідальність виробника у сфері поводження з відходами відповідно до Директиви ЄС 2008/98/ЄС?**
Література: нормативно-правові документи - №6, розділ 2, стаття 8.

4.2. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л2

1. **Які властивості відходів, роблять їх небезпечними?**
Література: основна - №1, розділ 5 стор.69-70; . нормативно-правові документи - №6, додаток 3.
2. **Скільки на Україні встановлено класів небезпеки відходів?**
Література: основна - №1, розділ 2 стор.19.

3. ***В який термін надзвичайно небезпечні відходи повинні видалятися з виробничих приміщень?***
Література: основна - №1, розділ 4 стор.59-60.
4. ***Які види діяльності у галузі поводження з відходами підлягають ліцензуванню?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.73-74; . нормативно-правові документи - №4, стаття 17.
5. ***Які вимоги щодо поводження з небезпечними відходами встановлено законодавством України?***
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-67, розділ 5, стор. 71-77; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 34, 34.1.
6. ***Які обов'язки покладаються на власників об'єктів поводження з небезпечними відходами?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.71-72; . нормативно-правові документи - №4, розділ6, стаття 34.1.
7. ***Яким нормативним документом регламентується порядок здійснення державного контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.74-75; . нормативно-правові документи - №25.
8. ***На які відходи поширюється дія Постанови КМУ №1120?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
9. ***За наявності якого документа можливий імпорт небезпечних відходів до України?***
Література: основна - №1, розділ 5, стор.76; нормативно-правові документи - №25, стор.6-8.
10. ***Для здійснення яких операцій можна ввозити на територію України небезпечні відходи?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.74-77; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 34, 34-1, №25, стор. 7.
11. ***До якого переліку відходів, згідно з Постановою КМУ від 13.07.2000р.№1120, віднесені небезпечні відходи?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.74-75; . нормативно-правові документи - №25, додаток 5.
12. ***Для здійснення яких операцій можна ввозити на територію України небезпечні відходи?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76; . нормативно-правові документи - №25.
13. ***За наявності якого документа можливий імпорт небезпечних відходів до України?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
14. ***Які документи подаються для отримання письмової згоди на імпорт небезпечних відходів?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
15. ***За яких умов здійснюється перевезення небезпечних відходів?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.72; . нормативно-правові документи - №25.
16. ***Які документи подаються для отримання письмової згоди на експорт небезпечних відходів?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
17. ***В який термін експортер зобов'язаний вивезти відходи назад, якщо транскордонне перевезення небезпечних відходів не може бути закінчено відповідно до умов контракту?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
18. ***В який термін особи, відповідальні за утилізацію/видалення відходів зобов'язані інформувати експортера про факт отримання поставлених відходів?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.

19. **До якого класу згідно з міжнародними вимогами віднесені речовини, що окислюють?**
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №6, додаток 3, №25.
20. **До якого класу згідно з міжнародними вимогами віднесені вибухові речовини?**
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №6, додаток 3, №25.
21. **Який орган надає письмову згоду на здійснення транскордонного перевезення небезпечних відходів?**
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
22. **Визначення поняття „тверді побутові відходи” (ТПВ), які компоненти входять до їх складу ?**
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85;. нормативно-правові документи - №4, розділ 1, стаття 1.
23. **Визначення поняття „тверді побутові відходи” (ТПВ), які компоненти входять до їх складу ?**
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85;. нормативно-правові документи - №4, розділ 1, стаття 1.
24. **Які основні хімічні речовини містяться у складі твердих побутових відходів?**
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85.
25. **Що таке валовий збір твердих побутових відходів?**
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85.
26. **Що таке селективний збір твердих побутових відходів?**
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85.
27. **Для яких цілей дозволяється спалювання побутових відходів?**
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85.
28. **Що таке тара і упаковка? Який порядок поводження з ними встановлено законодавством України?**
Література: основна - №1, розділ 6, стор.87-93.
29. **Які основні нормативно-правові акти, регламентують порядок поводження з тарою та упаковкою?**
Література: основна - №1, розділ 6, стор.87-93.
30. **Який законодавчий акт регламентує питання поводження з твердими побутовими відходами в Україні ?**
Література: основна - №1, розділ 6, стор.87-93.

4.2. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-ЛЗ

1. **Який законодавчий акт регламентує питання поводження з радіоактивними відходами в Україні ?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.96.
2. **Що таке радіоактивні відходи ?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.95-96; нормативно-правові документи - №5, розділ 1, стаття 1.
3. **Який основні принципи державної політики у сфері поводження з радіоактивними відходами?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.97; . нормативно-правові документи - №5, розділ 1, стаття 3.
4. **Який органи державної влади мають компетенції у сфері поводження з радіоактивними відходами?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.98-100; . нормативно-правові документи - №5, розділ 2.

5. **Який порядок поводження з радіоактивними відходами встановлено законодавством України?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.102-105; . нормативно-правові документи - №5, розділ 2.
6. **Як здійснюється державний облік радіоактивних відходів?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.101-102; . нормативно-правові документи - №5, розділ 6, стаття 14, 15.
7. **Як здійснюється захоронення коротко існуючих радіоактивних відходів?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.103; . нормативно-правові документи - №5, розділ 7, стаття 17, 18.
8. **Як здійснюється захоронення довго існуючих радіоактивних відходів?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.103; . нормативно-правові документи - №5, розділ 7, стаття 17, 18.
9. **Як здійснюється зберігання радіоактивних відходів?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.103; . нормативно-правові документи - №5, розділ 7, стаття 17, 18.
10. **Як здійснюється перевезення радіоактивних відходів?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.103-104; . нормативно-правові документи - №5, розділ 7, стаття 19.
11. **Як здійснюється експлуатація сховищ радіоактивних відходів?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.103-104; . нормативно-правові документи - №5, розділ 7, стаття 20.
12. **Як здійснюється закриття сховищ радіоактивних відходів?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.103-104; . нормативно-правові документи - №5, розділ 7, стаття 21.
13. **Яка відповідальність покладається за порушення вимог законодавства про поводження з радіоактивними відходами?**
Література: основна - №1, розділ 7, стор.105-106; . нормативно-правові документи - №5, розділ 11, стаття 29.

4.3. Питання до практичних занять модуля ЗМ-П1

Тема 1. Вивчення термінів та їх визначень. Вивчення державних стандартів в галузі поводження з відходами.

1. Що таке відходи згідно із Законом України «Про відходи»?
2. Що таке небезпечні відходи згідно із Законом України «Про відходи»?
3. Що таке поводження з відходами згідно із Законом України «Про відходи»?
4. Які операції поводження з відходами Ви знаєте? Надайте визначення кожної з них згідно із Законом України «Про відходи»?
5. Що таке побутові відходи згідно із Законом України «Про відходи»?
6. Як Законом України «Про відходи» визначається термін «послуги з перероблення побутових відходів»?
7. Як Законом України «Про відходи» визначається термін «послуги з захоронення побутових відходів»?
8. Як Законом України «Про відходи» визначається термін «послуги з вивезення побутових відходів»?
9. Як Законом України «Про відходи» визначається термін «послуги з поводження з побутовими відходами»?
10. Що таке видалення відходів?
11. Що таке утилізація відходів?
12. Що таке декларація про відходи?
13. Що таке показник загального утворення відходів?

14. Що таке Державний класифікатор відходів? Яким документом від затверджений? структура Класифікатора?
15. Як призначається чисельний код відходу, згідно із Державним класифікатором відходів?
16. Що підлягає стандартизації в сфері поводження з відходами?
17. Які стандарти в сфері поводження з відходами діють в Україні? Що встановлює кожний стандарт?
Література: основна - № 1, розділ 3, стор.32-35; нормативно-правові документи - №4, розділ 1, стаття 1; №15,16,17,18 .

Тема 2 Проведення інвентаризації відходів Білгород-Дністровського торговельного порту

1. Що таке інвентаризація відходів?
2. Які головні задачі проведення інвентаризації відходів виробництва?
3. Хто проводить інвентаризацію відходів виробництва?
4. Що таке класифікація відходів? Які класи небезпеки відходів Ви знаєте?
5. Які методи кількісної оцінки утворення відходів Ви знаєте?
6. Як розрахувати кількість утворення особливих судових відходів?
7. Як розрахувати кількість відпрацьованих шин автотранспорту, що утворюються на підприємстві?
8. Як розрахувати кількість утворення відпрацьованих свинцевих акумуляторів?
9. Як розрахувати кількість утворення відпрацьованих люмінесцентних ламп?
10. Як розрахувати кількість ТПВ, що утворюються у результаті життєдіяльності персоналу підприємства?
11. Як розрахувати кількість утворення ТПВ при роботі підприємств суспільного харчування?
12. Як розрахувати кількість ТПВ, що утворюються при прибиранні удосконаленого покриття?

Література: додаткова - №27, стор. 7-23.

Тема 3 Складання технічного паспорту відходу

1. Надати визначення державного обліку відходів.
2. Надати визначення ідентифікації відходів.
3. Який нормативний документ затверджує порядок ведення державного обліку та паспортизації відходів?
4. Що таке паспортизація відходів?
5. Хто проводить паспортизацію відходів?
6. Хто веде первинний облік відходів?
7. З яких структурних елементів складається технічний паспорт відходу?
8. Хто погоджує і хто затверджує технічний паспорт відходу?

Література: основна – 1, розділ 3, стор.45-52; нормативно-правові документи - №14; №15, №16; додаткова - №27, стор. 24-29.

Тема 4 Складання реєстрових карт об'єктів утворення відходів.

1. Що таке реєстр об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів?
2. На підставі яких законодавчих та нормативних актів здійснюється ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів?

3. З яких частин складається реєстр об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів?
4. Хто складає і здійснює ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів?
5. Хто проводить контроль за повнотою обліку та якістю ведення реєстру?
6. На підставі яких документів ведеться реєстр об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів?
7. Що є критерієм включення об'єкта до реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів?
8. Які об'єкти обов'язково включаються до реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів?
9. Хто розробляє і хто затверджує реєстрові карти об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів?
10. Які форми реєстрових карт об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів Ви знаєте?

Література: основна – 1, розділ 3, стор.45-47; нормативно-правові документи - №19; додаткова - №27, стор. 30-33.

Тема 5 Складання паспорту місць видалення відходів

1. Що таке реєстр місць видалення відходів?
2. Що таке місце видалення відходів (МВВ)?
3. Які МВВ підлягають паспортизації?
4. Хто складає паспорт МВВ?
5. Яка структура паспорту МВВ?
6. Хто погоджує паспорт МВВ?
7. Хто затверджує паспорт МВВ?
8. Як часто паспорт МВВ підлягає перегляду?
9. Хто несе відповідальність за достовірність і повноту інформації наведеної в паспорті МВВ?
10. Хто веде реєстр МВВ? Яка інформація наводиться у реєстрі МВВ?

Література: основна – 1, розділ 3, стор.52-53; нормативно-правові документи - №22.

4.3. Тестові завдання до іспиту.

1. **За якими ознаками можна класифікувати відходи?**
Література: основна - №1, розділ 2, стор. 16-19.
2. **Які нормативи встановлюються у галузі поводження з відходами?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор. 36-40.
3. **Який документ повинні подавати суб'єкти господарювання, що утворюють відходи, для яких Пзу<1000?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.25-26; нормативно-правові документи - №4, стаття 17.
4. **Який документ повинні отримати суб'єкти господарювання, що утворюють відходи, для яких Пзу>1000?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.25-26; нормативно-правові документи - №4, стаття 17.
5. **Які відходи підлягають паспортизації?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.49-52; нормативно-правові документи - №4, розділ 3, стаття 17., - №14, стор.2
6. **Які види діяльності у галузі поводження з відходами підлягають ліцензуванню?**

- Література: основна - №1, розділ 5, стор.73-74; нормативно-правові документи - №4, стаття 17.
7. **Який орган від імені держави здійснює управління відходами, які знаходяться у державній власності?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.26-27; нормативно-правові документи - №4, розділ 4, стаття 18.
 8. **Які відходи підлягають державному обліку та паспортизації?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.46-50; нормативно-правові документи - №4, розділ 3, стаття 17., - №14, стор.2
 9. **Які МВВ підлягають включенню до реєстру?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.52-53; нормативно-правові документи - №4, розділ 3, стаття 17., - №21, стор.2, №22, стор.2-4
 10. **Хто розробляє технічні паспорти відходів?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.50-51; нормативно-правові документи - №4, розділ 3, стаття 17., - №16, стор.2
 11. **Хто затверджує паспорт місць видалення відходів?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.52-53; нормативно-правові документи - №21, стор.1, №22, стор.2-4
 12. **Які відходи збираються і зберігаються у закритій тарі (поліетиленові мішки, пакети, бочки)?**
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-60.
 13. **Перелічите основні принципи державної політики у галузі поводження з відходами.**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.21-22; нормативно-правові документи - №4, розділ 1, стаття 5.
 14. **Які органи компетентні вирішувати питання у сфері поводження з відходами?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.26-31; нормативно-правові документи - №4, розділ 4.
 15. **Якими методами можна визначити норматив утворення відходів?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.36-46.
 16. **Хто веде облік безхазяйних відходів та несе відповідальність за поводження з ними?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.23; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 12.
 17. **Де здійснюється первинний облік утворення відходів?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.47-48; нормативно-правові документи - №14, стор.3.
 18. **Що підлягає паспортизації в галузі поводження з відходами?**
Література: основна - №1, розділ 3, стор.46-53; нормативно-правові документи - №14, стор.2-4, №22, стор.2.
 19. **Скільки встановлено класів небезпеки відходів?**
Література: основна - №1, розділ 2, стор.19.
 20. **Які відходи збираються і зберігаються у герметичній закритій тарі (сталеві бочки, контейнери)?**
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-60.
 21. **До якого класу небезпеки належать дуже небезпечні відходи?**
Література: основна - №1, розділ 2, стор.19.
 22. **Які відходи збираються і зберігаються у закритій тарі (паперові чи бавовняні мішки, пакети тощо)?**
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-60.
 23. **До якого класу небезпеки належать мало небезпечні відходи?**
Література: основна - №1, розділ 2, стор.19.
 24. **Яка відповідальність передбачена за порушення законодавства про відходи?**

- Література: основна - №1, розділ 3, стор.55-56; . нормативно-правові документи - №4, розділ 8, стаття 42.
25. ***В якому документі встановлюється максимально можливі обсяги утворення відходів для підприємства?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.36-40.
26. ***Де дозволяється здійснювати розміщення відходів?***
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-60; нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 32, 33.
27. ***На підставі яких даних здійснюється державний облік відходів?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.46-48; нормативно-правові документи - №4, розділ 5, стаття 26, №14, стор.4.
28. ***Хто може виступати суб'єктом права власності на відходи?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.22-23; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 9.
29. ***Власниками яких відходів є територіальні громади?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.22-23; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 9.
30. ***Які права у сфері поводження з відходами мають фізичні особи?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.24; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 14.
31. ***Які обов'язки у сфері поводження з відходами мають фізичні особи?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.24-25; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 15.
32. ***Які права у сфері поводження з відходами мають суб'єкти господарювання?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.24-25; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 16.
33. ***Які обов'язки у сфері поводження з відходами мають суб'єкти господарювання?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.25-26; нормативно-правові документи - №4, розділ 2, стаття 17.
34. ***За якими формами ведеться державна статистична звітність про відходи?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.48-49.
35. ***З якою метою ведеться реєстр об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів і хто його веде?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.50-52; . нормативно-правові документи - №4, розділ 5, стаття 27, №19, стор.1.
36. ***З якою метою ведеться реєстр місць видалення відходів і хто його веде?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.53; . нормативно-правові документи - №4, розділ 5, стаття 28, №22, стор.1.
37. ***Які заходи щодо обмеження та запобігання негативного впливу відходів на навколишнє середовище та здоров'я людини передбачені законодавством України?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.53-55; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, статті 31, 32.
38. ***Які вимоги щодо зберігання відходів встановлено законодавством України?***
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-59; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 33.
39. ***Які вимоги щодо видалення відходів встановлено законодавством України?***
Література: основна - №1, розділ 4, стор.64-67; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 33.
40. ***Які вимоги щодо транспортування відходів встановлено законодавством України?***
Література: основна - №1, розділ 4, стор.61-62; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 33.

41. ***Хто і як здійснює контроль у сфері поводження з відходами?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.26-31; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 37.
42. ***Які організаційно-економічні заходи щодо забезпечення утилізації відходів і зменшення обсягів їх утворення передбачено законодавством?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.20-25; . нормативно-правові документи - №4, розділ 7, стаття 38, 40.
43. ***Хто фінансує заходи у сфері поводження з відходами?***
Література: основна - №1, розділ 3, стор.20-25; . нормативно-правові документи - №4, розділ 7, стаття 41.
44. ***Яку ієрархію пріоритетів щодо поводження з відходами встановлює Директива ЄС 2008/98/ЄС?***
Література: нормативно-правові документи - №6, стаття 4.
45. ***Що таке розширена відповідальність виробника у сфері поводження з відходами відповідно до Директиви ЄС 2008/98/ЄС?***
Література: нормативно-правові документи - №6, розділ 2, стаття 8.
46. ***Які властивості відходів, роблять їх небезпечними?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.69-70; . нормативно-правові документи - №6, додаток 3.
47. ***Скільки на Україні встановлено класів небезпеки відходів?***
Література: основна - №1, розділ 2 стор.19.
48. ***В який термін надзвичайно небезпечні відходи повинні видалятися з виробничих приміщень?***
Література: основна - №1, розділ 4 стор.59-60.
49. ***Які види діяльності у галузі поводження з відходами підлягають ліцензуванню?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.73-74; . нормативно-правові документи - №4, стаття 17.
50. ***Які вимоги щодо поводження з небезпечними відходами встановлено законодавством України?***
Література: основна - №1, розділ 4, стор.58-67, розділ 5, стор. 71-77;. нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 34, 34.1.
51. ***Які обов'язки покладаються на власників об'єктів поводження з небезпечними відходами?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.71-72; . нормативно-правові документи - №4, розділ6, стаття 34.1.
52. ***Яким нормативним документом регламентується порядок здійснення державного контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.74-75; . нормативно-правові документи - №25.
53. ***На які відходи поширюється дія Постанови КМУ №1120?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
54. ***За наявності якого документа можливий імпорт небезпечних відходів до України?***
Література: основна - №1, розділ 5, стор.76; нормативно-правові документи - №25, стор.6-8.
55. ***Для здійснення яких операцій можна ввозити на територію України небезпечні відходи?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.74-77; . нормативно-правові документи - №4, розділ 6, стаття 34, 34-1, №25, стор. 7.
56. ***До якого переліку відходів, згідно з Постановою КМУ від 13.07.2000р.№1120, віднесені небезпечні відходи?***
Література: основна - №1, розділ 5 стор.74-75; . нормативно-правові документи - №25, додаток 5.

57. *Для здійснення яких операцій можна ввозити на територію України небезпечні відходи?*
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76; . нормативно-правові документи - №25.
58. *За наявності якого документа можливий імпорт небезпечних відходів до України?*
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
59. *Які документи подаються для отримання письмової згоди на імпорт небезпечних відходів?*
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
60. *За яких умов здійснюється перевезення небезпечних відходів?*
Література: основна - №1, розділ 5 стор.72; . нормативно-правові документи - №25.
61. *Які документи подаються для отримання письмової згоди на експорт небезпечних відходів?*
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
62. *В який термін експортер зобов'язаний вивезти відходи назад, якщо транскордонне перевезення небезпечних відходів не може бути закінчено відповідно до умов контракту?*
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
63. *В який термін особи, відповідальні за утилізацію/видалення відходів зобов'язані інформувати експортера про факт отримання поставлених відходів?*
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
64. *До якого класу згідно з міжнародними вимогами віднесені речовини, що окислюють?*
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №6, додаток 3, №25.
65. *До якого класу згідно з міжнародними вимогами віднесені вибухові речовини?*
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №6, додаток 3, №25.
66. *Який орган надає письмову згоду на здійснення транскордонного перевезення небезпечних відходів?*
Література: основна - №1, розділ 5 стор.76-77; . нормативно-правові документи - №25.
67. *Визначення поняття „тверді побутові відходи” (ТПВ), які компоненти входять до їх складу ?*
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85;. нормативно-правові документи - №4, розділ 1, стаття 1.
68. *Визначення поняття „тверді побутові відходи” (ТПВ), які компоненти входять до їх складу ?*
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85;. нормативно-правові документи - №4, розділ 1, стаття 1.
69. *Які основні хімічні речовини містяться у складі твердих побутових відходів?*
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85.
70. *Що таке валовий збір твердих побутових відходів?*
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85.
71. *Що таке селективний збір твердих побутових відходів?*
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85.
72. *Для яких цілей дозволяється спалювання побутових відходів?*
Література: основна - №1, розділ 6, стор.80-85.

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література:

1. М.О. Тимошук. Правові засади поводження з відходами. Конспект лекцій. Дніпропетровськ: ПБП «Економіка», 2006. – 110с. www.library-odeku.16mb.com
2. Методичні вказівки по організації самостійної роботи студентів при вивчання навчальної дисципліни “Правові засади поводження з відходами”/Тимошук М.О. – Одеса: ОДЕКУ, 2006. – 20с. www.library-odeku.16mb.com

Нормативно-правові документи зі змінами на рік навчання:

3. Про охорону навколишнього середовища: Закон України від 25 червня 1991р. <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Про відходи: Закон України від 5 березня 1998р. <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Про поводження з радіоактивними відходами: Закон України від 30 червня 1995р. <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Про відходи: Директива Європейського Парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 року та скасування деяких Директив. <https://menr.gov.ua>.
7. Про захоронення відходів: Директива Ради 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року. <https://menr.gov.ua>.
8. Про Управління відходами видобувної промисловості: Директива 2006/21/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 березня 2006 року. <https://menr.gov.ua>.
9. Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8.11.2017р. № 820-р //База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL/<https://zakon.rada.gov.ua>
10. Про затвердження Національного плану управління відходами до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.02. 2019 р. № 117-р. //База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
11. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами: Наказ Мінприроди України від 12.04.2019р. №142 <https://menr.gov.ua>
12. Про управління відходами: Закон України від 20 червня 2022 року № 2320-IX. //База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20>.
13. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України №318 від 27.03.2019р. <http://search.ligazakon.ua>
14. Постанова КМ України від 1 листопада 1999 р. №2034 "Про затвердження порядку ведення державного обліку та паспортизації відходів". <http://rada.gov.ua>
15. Класифікатор відходів ДК 005-96. Затверджен наказом Держстандарсту України від 30.03.1996р. №252. <http://rada.gov.ua>
16. ДСТУ 2195-99 Охорона природи. Поводження з відходами. Технічний паспорт відходу. Склад, вміст, виклад і правила вивчення змін.: - Київ, 2000. 19с.
17. ДСТУ 3910-99 Охорона природи. Поводження з відходами. Класифікація відходів. Порядок найменування відходів за генетичним принципом і віднесення їх до класифікаційних категорій.: - Київ, 1999. 11с. <http://online.budstandart.com/ua>
18. ДСТУ 3911-99 Охорона природи. Поводження з відходами. виявлення відходів та подання інформаційних даних про відходи. Загальні вимоги.: - Київ. 2000. 7с. <http://online.budstandart.com/ua>
19. "Про затвердження Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів. Порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів". Постанова КМ України від 3 серпня 1998 р. №1360 <http://rada.gov.ua>
20. Інструкція щодо складення реєстрових карт об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів", 1999 р. <http://rada.gov.ua>

21. Інструкція про Зміст і складання паспорта місць видалення відходів, 1999 р. <http://rada.gov.ua>
22. "Порядок ведення реєстру місць видалення відходів". Постанова КМ України від 3 серпня 1998 р. №1216. <http://rada.gov.ua>
23. Положення про порядок збирання та переробки відпрацьованих свинцево-кислотних акумуляторів, Постанова КМ України від 11.09.96 №1086. <http://rada.gov.ua>
24. СНиП 2.01.28-85 "Полигоны по обезвреживанию и захоронению токсичных промышленных отходов. Основные положения по проектированию". <http://rada.gov.ua>
25. «Про затвердження порядку здійснення державного контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів їх утилізацією/видаленням». Постанова КМУ №1120 від 30.07.2000р. <http://rada.gov.ua>

Додаткова:

26. Методичні вказівки до практичних робіт з дисципліни „Правові засади поводження з відходами”/ Тимошук М.О. – Одеса, ОДЕКУ, 2012.-с.50. www.library-odeku.16mb.com

Посилання на електронні ресурси ОДЕКУ:

1. Електронна бібліотека ОДЕКУ: www.library-odeku.16mb.com
2. Репозитарій ОДЕКУ: <http://eprints.library.odeku.edu.ua>